

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **T. D. N.,**
st. přísl. X
t. č. bytem X
zastoupena Mgr. Ondřejem Fialou,
advokátem se sídlem Jugoslávská 2, 360 01 Karlovy Vary

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 3. 3. 2020, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 3. 2020, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 13 600 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně, Mgr. Ondřeje Fialy, advokáta se sídlem Jugoslávská 2, 360 01 Karlovy Vary.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 22. 6. 2020, soudem posouzenou jako včasnou, domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“),

jímž žalovaný rozhodl tak, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, a doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu, nelze udělit.

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobkyně podala dne 28. 10. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále též „ČR“). Z údajů poskytnutých k žádosti a pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 1. 11. 2019 vyplývají následující skutečnosti.
3. Žalobkyně sdělila, že je státní příslušnicí Vietnamské socialistické republiky (dále jen „Vietnam“), je vietnamské národnosti a hovoří vietnamsky. Je bez náboženského vyznání, nikdy nebyla členkou žádné politické strany nebo organizace a nebyla politicky aktivní. Je vdaná, manžel, dvě dcery i syn jsou rovněž státními příslušníky Vietnamu a v současné době všichni pobývají v ČR. Ve vlasti žila naposled ve městě Hanoj. Dne 22. 2. 2019 přicestovala letecky z Hanoje do Koreje a odtud do Prahy za manželem. V ČR disponovala dlouhodobým pobytem za účelem sloučení rodiny s manželem. Od příletu do ČR zde pobývá nepřetržitě, nenavštívila Vietnam ani jiný členský stát Evropské unie (dále jen „EU“), neměla udělena žádná víza ani povolení k pobytu v jiných státech. Je zdravá, neužívá žádné léky. O mezinárodní ochranu v ČR žádá z důvodu, že se v ČR narodily její děti. Syn nemůže chodit do školky ani do školy, protože je nemocný a má se podrobit již třetí operaci.
4. Žalobkyně dále sdělila, že od počátku svého pobytu pobývala na území ČR na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, pobytové povolení jí bylo prodlužováno až do jejího odsouzení za trestnou činnost drogového charakteru. Dne 10. 12. 2013 byla žalobkyně odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 9 let. Při nástupu do vězení byla ve čtvrtém měsíci těhotenství, po porodu se vrátila do vězení v roce 2015 a dne 28. 8. 2019 byla propuštěna. Následně jí bylo uděleno výjezdní vízum, na jehož základě měla povinnost z území ČR vycestovat. Jelikož je však syn žalobkyně nemocný a má se podrobit operaci srdce, žalobkyně přijela do pobytového střediska v Zastávce u Brna. Manžel žalobkyně má od roku 2016 stejné potíže se zákonem jako měla žalobkyně a od roku 2017 vykonává trest odnětí svobody v trvání 10 let. Ve Vietnamu neměla žalobkyně nikdy žádné potíže, ani během vycestování ze země původu. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu dále žalobkyně uvedla, že když jí byl udělen výjezdní příkaz, nevěděla, co má dělat a přijela do pobytového střediska v Zastávce u Brna. Hlavním důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu je legalizace jejího pobytu v ČR. Lituje, čeho se dopustila a chce zůstat v ČR se svými dětmi. V roce 2012 porodila v ČR dceru, v roce 2014 syna, který je nemocný, má potíže se srdcem a má se podrobit již třetí operaci. Poprvé byl operován, když mu bylo 6 měsíců. Když byla žalobkyně a její manžel ve vězení, o syna se starala jeho dospělá sestra. Dcera pobývala v ČR na základě pobytového povolení za účelem sloučení se svým otcem, ale protože má i on problémy s pobytovým povolením, má je i dcera, která každý měsíc dostává překlenovací vízum. Žalobkyně v minulosti požádala o trvalý pobyt, ale když ve stejný den nastoupil manžel do vězení, trvalý pobyt nezískala. Kromě své rodiny nemá žalobkyně v EU žádné příbuzné. Ve vlasti má otce a šest sourozenců.

5. Žalovaný dále konstatoval, že je mu z evidence rejstříku trestů fyzických osob (dále jen „RT“) známo, že žalobkyně byla odsouzena dne 28. 11. 2014 rozsudkem Městského soudu v Praze za spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a přečinu padělání a pozměnění peněz k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 9 let. Z výkonu trestu odnětí svobody byla žalobkyně podmíněně propuštěna dne 29. 8. 2019.
6. Dle žalovaného bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně je legalizace jejího pobytu na území ČR, neboť zde pozbyla bytové oprávnění. V ČR chce setrvat kvůli dětem.
7. Žalovaný při posouzení žádosti žalobkyně vycházel především z jejích výpovědí, a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu. Konkrétně vycházel z informací cizineckého informačního systému (dále jen „CIS“), opisu RT ze dne 31. 10. 2019, bytové kontroly provedené Policií ČR dne 21. 1. 2020, rozsudku Městského soudu v Praze, č. j. 4 T 7/2014 ze dne 28. 11. 2014, usnesení Vrchního soudu v Praze č. j. 12 To 8/2015 ze dne 7. 4. 2015, dále z Informace OAMP, Vietnam – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 31. 5. 2019 a ze zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Údaje o zemi Vietnam 2018 ze dne 28. 1. 2019.
8. Žalovaný vyhodnotil příběh žalobkyně z hlediska možného pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu tak, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela ve vlasti činnost směřující uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována. Žalobkyně nikdy nebyla členkou žádné politické strany nebo organizace, nikdy nebyla politicky aktivní. Ve své vlasti neměla žádné potíže, ani neuvedla žádnou skutečnost, která by svědčila o tom, že by ve Vietnamu jakýmkoliv způsobem uplatňovala politická práva nebo svobody či že by byla v souvislosti s uplatňováním politických práv nebo svobod vystavena pronásledování. Z výpovědi žalobkyně ani nevyplývalo, že by nějakou formu pronásledování předpokládala v případě návratu do vlasti.
9. Žalovaný rovněž nedospěl k závěru, že by žalobkyně mohla ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně podle žalovaného neuvedla žádné problémy, které by souvisely s důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu a žalovaný žádné takové skutečnosti neshledal. Žalobkyně do ČR přicestovala legálně v roce 2009. V ČR pobývala na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny s manželem, které jí bylo prodlužováno až do jejího odsouzení za trestnou činnost drogového charakteru. O mezinárodní ochranu požádala až v době, kdy jí reálně hrozilo vycestování z území ČR. Po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody byl žalobkyni opakovaně udělen výjezdní příkaz, z ČR však nevycestovala a požádala o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Samotná žalobkyně potvrdila, že hlavním důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu je legalizace jejího pobytu v ČR. Žalobkyně o bytové povolení přitom přišla vlastním zaviněním, neboť na území ČR páchala trestnou činnost. K tomu žalovaný uvedl, že výčet důvodů pro udělení azylu je taxativní a legalizace pobytu v ČR mezi těmito důvody uvedena není. Co se týče rodinných vazeb žalobkyně v ČR, žalovaný zjistil, že v CIS figuruje její manžel S. H.

H., který již pobytovým povolením nedisponuje, neboť mu bylo pravomocně zrušeno. Nezletilá dcera M. A. H. a nezletilý syn S. P. H., disponují povolením k trvalému pobytu na území ČR. Zletilá dcera P. T. H. pobývá v ČR na základě překlenovacích víz. Manžel žalobkyně v současnosti vykonává desetiletý trest odnětí svobody. Syn žalobkyně čeká na třetí operaci srdce. Když byla žalobkyně a její manžel v trestu odnětí svobody, o syna se starala zletilá dcera. Žalovaný shrnul, že žalobkyně chce v ČR zůstat se svými dětmi, avšak v době, kdy nastoupila do vězení, byly obě její dcery nezletilé a v průběhu výkonu trestu se jí narodil syn. Na základě toho žalovaný konstatoval, že její žalobkyně nepřesvědčila svým dosavadním počínáním o svém zájmu o děti. Rodinné vazby v ČR přitom nejsou důvodem pro udělení azylu.

10. Žalobkyně dle žalovaného rovněž nesplňovala důvody k udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny.
11. Při posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu vzal žalovaný v úvahu, že je žalobkyně dospělou, plně právně způsobilou, zdravou a práceschopnou osobou. Skutečnost, že žalobkyně chce zůstat se svými dětmi v ČR, avšak v době výkonu trestu odnětí svobody byly její dcery nezletilé a následně se jí narodil syn, podle žalovaného nesvědčí o opravdovém zájmu žalobkyně o její děti či její smysluplné integraci do české společnosti. Existence rodinných vazeb na území ČR nelze přitom považovat za důvod pro udělení humanitárního azylu. K tomu žalovaný dále konstatoval, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je udělován pouze za výjimečných okolností, kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit. Životní situaci žalobkyně žalovaný neshledal za nijak výjimečnou a její případ není případem zvláštního zřetele hodným. Pozbytí pobytového povolení, navíc v důsledku trestné činnosti žalobkyně, zhodnotil žalovaný jako irelevantní. Žalovaný dále konstatoval, že žalobkyně předložila na podporu svých tvrzení lékařské zprávy z kardiologické ambulance, z nichž vyplývá, že syn žalobkyně S. P. H. trpí vrozenou srdeční vadou a čeká ho další operace. S ohledem na tvrzení žalobkyně, že chce v ČR zůstat se svými dětmi, dále prověřil žalovaný její bydliště, přičemž došel k závěru, že část její výpovědi ohledně jejího místa pobytu je nelogická a záměrně lživá, a žalobkyně uvedla žalovaného v omyl. Policie ČR totiž prověřila na žádost žalovaného pobyt žalobkyně na adrese X, kde však žalobkyně nikdy nebydlela, ač je tam přihlášená. Děti žalobkyně mají přitom ohlášeno bydliště na adrese X. Podle žalovaného je tedy zřejmé, že žalobkyně na uvedené adrese nejenže nebydlí, ale ani tam nepečuje o své nezletilé děti. Žalovaný tak na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu.
12. Při posouzení žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany vycházel žalovaný především z výpovědi žalobkyně, popisu RT ze dne 31. 10. 2019, rozsudku Městského soudu v Praze, č. j. 4 T 7/2014 ze dne 28. 11. 2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze, č. j. 12 To 8/2015 ze dne 7. 4. 2015. Na základě toho dospěl žalovaný k závěru, že v případě žalobkyně je nutno aplikovat ustanovení § 15a zákona o azylu, konkrétně § 15a odst. 1 písm. b), vylučující možnost získat doplňkovou ochranu osobě, která spáchala vážný zločin. Žalovaný vymezil pojem „vážný zločin“ v kontextu s úpravou obsaženou v ustanovení § 14 trestního zákoníku a s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Na základě tohoto výkladu a posouzení trestné činnosti spáchané

žalobkyní pak žalovaný dospěl k závěru, že zločin, kterého se dopustila žalobkyně, je obecně považován za vážný a podle názoru žalovaného se považuje za vážný i ve smyslu zákona o azylu. Závažnost tzv. drogové kriminality, které se dopustila žalobkyně, je dána závažností svého dopadu a devastačního účinku na psychické i fyzické zdraví konzumentů, ale i celkově na společnost. Nedovolená výroba a obchod s psychotropními látkami jsou i podle mezinárodních smluv považovány za vážné ohrožení zdraví a blaha lidí a jevy nepříznivě ovlivňující ekonomické, kulturní a politické základy společnosti. Žalobkyně je proto podle žalovaného vyloučena z možnosti udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

13. Z uvedených důvodů žalovaný neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem.

II. Žaloba

14. V žalobě žalobkyně v první řadě uvedla, že napadené rozhodnutí podle jejího názoru dosud nenabývalo právní moci, neboť nebylo doručeno v souladu se zákonem o azylu. Žalobkyni nebyla v průběhu správního řízení řádně doručena žádná písemnost, a o tom, že bylo ve věci již vydáno rozhodnutí, se dozvěděla náhodou při pravidelné návštěvě pracoviště žalovaného v Praze za účelem prodloužení průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Průkaz ji byl totiž odebrán, vrácen cestovní pas a vyznačen výjezdní příkaz, neboť dle žalovaného již nebylo možno podat žalobu. Rozhodnutí žalovaný žalobkyni ani jejímu zástupci nepředal, a žalobkyně tak o existenci napadeného rozhodnutí věděla pouze na základě ústního sdělení pracovnice žalovaného. Zástupce žalobkyně proto poté požádal o zaslání rozhodnutí a nahlédnutí do správního spisu. Nahlížení do správního spisu proběhlo až dne 18. 6. 2020, tedy teprve v tento den byla žalobkyně prostřednictvím svého zástupce seznámena s napadeným rozhodnutím. Z obsahu správního spisu a z obálky na výzvě k převzetí napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobkyni nebyla řádně doručena výzva k převzetí rozhodnutí, neboť poštovní doručovatel neuložil písemnost v příslušné provozovně a o možnosti vyzvednutí žalobkyni žádným způsobem nevyrozuměl. Žalobkyně tak neměla možnost si písemnost vyzvednout a seznámit se s ní, a nemohlo tedy ani dojít k doručení napadeného rozhodnutí a napadené rozhodnutí dosud nenabývalo právní moci. Úřední záznam o nedostavení se k převzetí rozhodnutí tak neodpovídá skutečnosti. Žalobkyně je proto přesvědčena, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného nebyla podána opožděně. Co se týče výše uvedeného postupu žalovaného, žalobkyně v něm rovněž spatřuje závažné porušení svých procesních práv.
15. Žalobkyně dále namítla závažné porušení svých procesních práv spočívajících v tom, že jí nebylo umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a k těmto podkladům se případně vyjádřit. Žalovaný totiž vydal napadené rozhodnutí, aniž by žalobkyni řádně doručil výzvu k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí. Z obsahu správního spisu a z obálek u zasílané výzvy k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí vyplývá, že žalobkyni výzva nebyla řádně doručena, neboť poštovní doručovatel neuložil písemnost v příslušné provozovně a o možnosti vyzvednutí žalobkyni žádným způsobem nevyrozuměl. Žalobkyně tak neměla možnost si písemnost vyzvednout a seznámit se s ní. Výzva k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí

byla žalobkyni zaslána dvakrát, avšak ani jednou nebyla písemnost připravena k vyzvednutí v příslušné provozovně držitele poštovní licence. Na základě toho se žalobkyně domnívá, že bylo porušeno její právo na vyjádření se k podkladům rozhodnutí podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu a napadené rozhodnutí je proto nezákonné.

16. Žalobkyně rovněž namítla, že žalovaný nedostal své povinnosti vyplývající se zásady materiální pravdy, když nedostatečně zjistil skutkový stav věci, resp. jej vyložil nesprávně a v rozporu se skutečností. Odůvodnění napadeného rozhodnutí podle žalobkyně nesplňuje požadavky podle ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu a je nesprávné, nezákonné a nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
17. Podle žalobkyně se žalovaný dostatečně nezabýval možností udělení humanitárního azylu a dostatečně neodůvodnil, proč v případě žalobkyně humanitární azyl neudělil. Žalobkyně nerozporovala, že v případě humanitárního azylu se plně uplatňuje správní uvážení, ale domnívá se, že žalovaný neodůvodnil přezkoumatelným způsobem neudělení humanitárního azylu žalobkyni. Nezletilý syn, o kterého se žalobkyně na území ČR stará, je vážně nemocen a hospitalizován z důvodu srdeční choroby. Žalobkyně je jediná, která se může o syna starat, neboť manžel žalobkyně se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Rovněž je vyloučeno vycestování syna žalobkyně, z důvodu hospitalizace. S ohledem na rodinnou situaci a zejména na zdravotní stav syna žalobkyně, je tak v jejím případě dán důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu.
18. Napadené rozhodnutí je podle žalobkyně dále nezákonné z důvodu, že žalovaný nesprávně aplikoval ustanovení § 15a zákona o azylu. Žalovaný neprávě vyložil pojem vážný zločin ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu a nedostatečně a nesprávně hodnotí závažnost trestného činu, který měla žalobkyně spáchat. Hodnocení trestného činu je provedeno pouze obecně s odkazem na objekt drogových trestných činů, avšak zcela chybí zhodnocení konkrétního skutku, který měla žalobkyně spáchat. Správní orgán je přitom povinen v azylovém řízení pojem závažný zločin vyložit a aplikovat na každý konkrétní případ. V případě žalobkyně pak nebyl dán důvod pro postup podle § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu a žalovaný se měl zabývat možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, přičemž v její věci je dán důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu pro rozpor jejího vycestování s mezinárodními závazky ČR, zejména s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.
19. Napadené rozhodnutí je v rozporu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte i z důvodu, že není v zájmu jejího dítěte, syna S. P. H. Žalobkyně je jedinou osobou, která může o vážně nemocného syna pečovat, když manžel žalobkyně se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Zároveň je vyloučeno vycestování syna z území ČR, neboť je hospitalizován.
20. Na závěr žalobkyně namítla, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a neodůvodněné, neboť žalovaný dochází k některým skutkovým závěrům na základě svých spekulací. V tomto ohledu žalobkyně upozornila na neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, kde žalovaný uvedl, že žalobkyně možná pečuje o své děti na adrese v Praze, neboť z pobytové kontroly vyplývá, že se nezdržuje na uvedené

adrese v Brně. Takto měla žalobkyně žalovaného uvést v omyl, když před ním deklarovala jinou adresu. Z protokolu o pohovoru a z poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu však vyplývá, že žalobkyně bydlí od roku 2009 stále na stejné adrese v Praze a bydlí tam společně se svými dětmi.

21. S ohledem na výše uvedené žalobkyně uvedla, že napadené rozhodnutí je nezákonné a proto navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

22. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost námitek uvedených žalobkyní a současně s nimi vyjádřil nesouhlas. Žalovaný postupoval trval na správnosti napadeného rozhodnutí, neboť podle svého názoru dostatečně zjistil skutkový stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobkyně v průběhu správního řízení uvedla, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí a vyhodnotil i okolnosti sdělené žalobkyní. Po jejich posouzení však nezjistil žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobkyni, doplňkovou ochranu přitom nelze udělit.
23. Co se týče žalobní námitky nesprávné aplikace ustanovení § 15a zákona o azylu, uvedl žalovaný, že vzal v úvahu povahu a závažnost trestného činu spáchaného žalobkyní a v souvislosti s tím výši uloženého trestu a míru účasti žalobkyně na trestné činnosti. Úprava v ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu je promítnutím kvalifikační směrnice, konkrétně čl. 17 odst. 1 písm. b). Ačkoliv je doplňková ochrana institutem vlastním unijnímu právu, toto ustanovení s určitými odchylkami odpovídá čl. 12 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice, přičemž čl. 12 má základ v Ženevské úmluvě. Všechna uvedená ustanovení přitom vylučují přiznání mezinárodní ochrany cizinci, u něhož je důvodné podezření, že se dopustil vážného zločinu. Pojmy použité v ustanovení § 15 odst. 1 písm. b) a § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu jsou synonyma, jak konstatovala judikatura, tak doktrína. Výklad pojmu vážný zločin v § 15a zákona o azylu v souvislosti s doplňkovou ochranou tak musí být v souladu s významem, jaký je mu ve vztahu k azylu připisován v režimu Ženevské úmluvy i kvalifikační směrnice.
24. Podle žalovaného se žalobkyně dopustila jednání, jímž naplnila kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu, jehož objektem je zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nakládání s jedy, omamnými a psychotropními látkami a prekursory. Již obecnou a typovou společenskou nebezpečnost tohoto trestného činu je dle žalovaného nutno vyhodnotit jako vysokou. Navíc jednání žalobkyně jako člena organizované skupiny svědčí i o konkrétní společenské nebezpečnosti.
25. K uplatněné žalobní námitce vztahující se k aplikaci § 14 zákona o azylu žalovaný uvedl, že důvody uváděné žalobkyní nepovažoval za zvláštního zřetele hodné a detailně se jimi zabýval v napadeném rozhodnutí.
26. Co se týče žalobní námitky, že žalovaný, potažmo poštovní doručovatel, neuložil písemnost a nevyrozuměl žalobkyni o možnosti jejího vyzvednutí, žalovaný uvedl, že nedoručení písemnosti se u žalobkyně několikrát opakovalo. Konkrétně 28. 1. 2020 byla

odeslána písemnost na nahlášenou adresu v Brně, kde nebyla žalobkyně zastížena a 29. 1. 2020 byla písemnost navracena. Tato situace se opakovala i s předvoláním k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, 27. 11. 2019 byla poslána písemnost a 28. 11. 2019 byla navracena pro důvod „na uvedené adrese neznámý“. Totéž se opakovalo 5. 3. 2020 s informací o dostavení se k převzetí rozhodnutí, předvolání bylo 6. 3. 2020 vráceno. Pokud se tedy žalobkyně nedostavila k převzetí rozhodnutí v den ve výzvě uvedený, byl den ve výzvě uvedený považován za den doručení rozhodnutí. Navíc dne 21. 1. 2020 byla provedena pobytová kontrola na adrese X, kde bylo zjištěno, že tam žalobkyně nikdy nebydlela.

27. K žalobní námitce ohledně syna žalobkyně žalovaný dodal, že případné nucené vystěhování žalobkyně bude mít za následek, že s ní budou muset vycestovat i její nezletilé děti, které však jsou v její domovské zemi občany. Je nutné vycházet ze skutečnosti, že samotné neudělení mezinárodní ochrany nelze automaticky považovat za znemožnění realizace práva na soukromý a rodinný život, neboť žalobkyně může usilovat o legalizaci pobytu na území ČR prostřednictvím právní úpravy obsažené v zákoně o pobytu cizinců.
28. Žalovaný na závěr připomněl, že mezinárodní ochrana je institutem umožňujícím legální pobyt na území ČR zcela výjimečným a nelze jej zaměňovat nebo jím nahrazovat jiné formy pobytu upravených v zákoně o pobytu cizinců.
29. Žalovaný vzhledem k výše uvedeným skutečnostem uvedl, že se nedomnívá, že by během správního řízení porušil ustanovení uvedených právních předpisů. Žalobkyně v průběhu správního řízení neuváděla žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí vypořádal se všemi skutečnostmi uvedenými žalobkyní a uvedl, na základě jakých skutečností rozhodl. Žalovaný považoval žalobní námitky za irelevantní, odkázal na napadené rozhodnutí a navrhl, aby krajský soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Replika žalobkyně

30. Podle žalobkyně vyjádření žalovaného nepřináší žádnou relevantní argumentaci, kterou by bylo možné zpochybnit důvodnost žaloby. Žalobkyně se domnívá, že žalovaný ve věci pochybil, když dospěl k nesprávnému závěru o tom, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu.
31. Pokud jde o otázku doručení napadeného rozhodnutí, podle názoru žalobkyně se žalovaný ve svém vyjádření nezabýval podstatou žalobní argumentace, tedy že žalobkyni nebyla řádně doručena výzva k převzetí rozhodnutí, neboť poštovní doručovatel neuložil písemnost v příslušné provozovně a o možnosti vyzvednutí žalobkyni žádným způsobem nevyrozuměl. Žalovaný pouze v tomto ohledu uvádí, že žalobkyně nebyla na uvedené adrese pobytu zastížena při pobytové kontrole a že se jí nedařilo doručovat písemnosti opakovaně. Žalovaný tak podle názoru žalobkyně svým vyjádřením podporuje žalobní tvrzení, že výzva k převzetí rozhodnutí ani výzva k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí nebyly žalobkyni řádně doručeny. Jestliže žalovaný již během řízení shledal, že žalobkyně je neznámého pobytu, měl postupovat podle ustanovení § 24 odst. 4 zákona o azylu. Žalobkyně se však domnívá,

že ve věci nebyly splněny podmínky pro doručování fikcí podle ustanovení § 24 odst. 3 a § 24a odst. 2 zákona o azylu.

32. Pokud jde o otázku nesprávné aplikace ustanovení § 15a zákona o azylu, podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016, je správní orgán povinen v azylovém řízení pojem závažný zločin vyložit a aplikovat na každý konkrétní případ. Samotné zařazení určitého trestného činu mezi zvláště závažné zločiny podle vnitrostátního práva automaticky neznamená, že se jedná o vážný zločin ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
33. Žalobkyně s ohledem na výše uvedené setrvává ve svém přesvědčení o důvodnosti podané žaloby.

V. Posouzení věci krajským soudem

34. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobkyně uplatnila v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
35. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání, neboť byly naplněny podmínky pro rozhodování soudu bez nařízení jednání ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a c) s.ř.s.
36. Krajský soud po individuálním posouzení případu žalobkyně dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
37. V první řadě se krajský soud zabýval žalobní námitkou týkající se porušení procesních práv žalobkyně v průběhu řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Porušení procesních práv mělo jednak spočívat v tom, že žalobkyni nebylo dosud řádně doručeno napadené rozhodnutí, a jednak v tom, že žalobkyni nebyla doručena výzva k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí a žalobkyni tak nebylo umožněno se s těmito podklady seznámit a případně se k těmto podkladům vyjádřit.
38. Obecně k doručování písemností žalobkyni se krajský soud ztotožňuje s jejím názorem, že žalovaný nepostupoval v souladu s ustanovením § 24 zákona o azylu, neboť písemnosti žalobkyni řádně nedoručil.
39. Podle ustanovení § 24 odst. 1 zákona o azylu *písemnosti se doručují účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu nebo žadateli o udělení mezinárodní ochrany za podmínek uvedených v odstavci 2 na adresu pro doručování, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.*
40. Podle ustanovení § 24 odst. 3 zákona o azylu *pokud nebyl účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany v místě doručení zastížen, doručovatel písemnost uloží v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, a účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.*

41. Podle ustanovení § 24 odst. 4 zákona o azylu *písemnost určená účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany, jehož pobyt není znám, se uloží po dobu 10 dnů v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, nebo, je-li hlášen k pobytu mimo azylové zařízení, v ministerstvem určeném azylovém zařízení, které je nejblíže místu jeho hlášeného pobytu. Oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí v azylovém zařízení na úřední desce. Poslední den této lhůty je dnem doručení.*
42. Ze správního spisu je zřejmé, že veškeré pokusy o doručování písemností žalobkyni na adresu hlášeného pobytu skončily tak, že žalobkyni nebyla poštovním doručovatelem doručena výzva k převzetí písemnosti na příslušné provozovně držitele poštovní licence z důvodu, že „adresát je na uvedené adrese neznámý“. Žalovaný zaslal žalobkyni dne 27. 11. 2019 předvolání k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí na adresu X, tedy na adresu, kterou žalobkyně označila jako místo pobytu, přičemž dne 28. 11. 2019 byla zásilka vrácena z důvodu, že adresát je na uvedené adrese neznámý, výzva k převzetí písemnosti přitom nebyla vložena do domovní schránky či na jiné vhodné místo. Následně žalovaný vyhotovil úřední záznam o tom, že se žalobkyně dne 11. 12. 2019 nedostavila k seznámení s podklady rozhodnutí, přestože jí bylo předvolání doručeno v souladu s ustanovením § 24 zákona o azylu. Dne 21. 1. 2020 byla na žalobkyni uvedené adrese X provedena pobytová kontrola, na základě níž bylo zjištěno, že žalobkyně ani její děti zde nikdy nebydlely a že se žalobkyně zdržuje v Praze. Žalovaný na tutéž adresu opětovně zaslal dne 28. 1. 2020 předvolání k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, dne 29. 1. 2020 byla zásilka vrácena a žalovaný opět vyhotovil úřední záznam, že se žalobkyně dne 13. 2. 2020 nedostavila k seznámení s podklady rozhodnutí, přestože jí bylo předvolání doručeno v souladu s ustanovením § 24 zákona o azylu. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí a žalobkyni zaslal dne 5. 3. 2020 předvolání k převzetí rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany opět na adresu X, přičemž zásilka byla dne 6. 3. 2020 vrácena. Žalovaný poté vyhotovil úřední záznam o nedostavení se k převzetí rozhodnutí v řízení o udělení mezinárodní ochrany.
43. Co se týče prvního pokusu o doručení písemnosti žalobkyni, tedy doručování předvolání k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí dne 27. 11. 2019, a následného postupu žalovaného, který si vyžádal prostřednictvím Policie ČR pobytovou kontrolu na adrese nahlášené žalobkyni jako místo pobytu, potud se jeví postup žalovaného jako logický.
44. Následné doručování dalšího předvolání na adresu, o níž žalovaný věděl, že se na ní žalobkyně nezdržuje, však krajský soud považuje za chybné, neboť takové doručování nemohlo vyvolat příslušné právní účinky spojené s fikcí doručení. Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že žalovanému bylo známo, že žalobkyně se na adrese X nezdržuje. Žalovanému tedy muselo být zřejmé, že žalobkyně se pravděpodobně nachází na adrese v Praze, když je tam hlášený k pobytu i její nezletilý syn, ostatně tato informace vyplývala i ze záznamu o pobytové kontrole. Adresa pobytu žalobkyně v Praze rovněž vyplývá z trestních rozsudků, ze kterých žalovaný vycházel v napadeném rozhodnutí. Pokud žalovaný na základě údajů o pobytové kontrole v místě hlášeného pobytu zjistil, že žalobkyně se na adrese hlášeného pobytu nezdržuje a bylo mu tedy zřejmé, že písemnosti žalobkyni ani nemohou být doručeny, pak bylo na místě pokusit se žalobkyni kontaktovat na adrese v Praze, popř. mohl žalovaný konstatovat, že pobyt žalobkyně není znám a postupovat podle ustanovení § 24 odst. 4

zákonu o azylu, kdy měly být písemnosti uloženy v azylovém zařízení, které je nejbližší místu hlášeného pobytu žalobkyně a oznámení o uložení písemností měla být vyvěšena v azylovém zařízení na úřední desce. K ničemu takovému však ze strany žalovaného nedošlo, resp. tento postup ze správního spisu nijak nevyplývá.

45. K tomu krajský soud dále konstatuje, že pokus o doručování písemností na žalobkyní ohlášenou adresu sice odpovídá ustanovení § 24 odst. 1 zákona o azylu, které předpokládá doručování písemností pouze do místa hlášeného pobytu. V nyní posouzeném případě však jde o postup značně formalistický, neboť správnímu orgánu byla známa pravděpodobná adresa skutečného pobytu žalobkyně a jejích dětí, i přesto postupoval tak, že písemnosti pouze formálně doručil na žalobkyní uvedenou adresu pobytu, přičemž písemnosti se žalovanému opakovaně vrátily s tím, že pobyt adresáta je neznámý a z obálek nebyla ani odtržena výzva k převzetí písemností na provozovně poštovního doručovatele. Ani na základě neúspěšného doručování písemností a pobytové kontroly však žalovaný nepřistoupil k jinému postupu a nadále doručoval žalobkyni písemnosti na adresu pobytu, o níž mu však bylo známo, že se na ní žalobkyně nenachází. Obecně cílem doručování ve správním řízení přitom není pouze formálně doručit písemnost účastníku řízení, cílem naopak je, aby se účastník řízení s obsahem písemnosti skutečně seznámil a mohl na základě toho uplatňovat svá práva v řízení.
46. Lze tedy na základě výše uvedeného uzavřít, že předvolání k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí nebylo žalobkyni řádně doručeno. Seznámení se s podklady rozhodnutí podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu je přitom základním procesním právem účastníka řízení, a v případě nemožnosti seznámení se s podklady rozhodnutí se jedná o závažné porušení tohoto procesního práva, jak vyplývá i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu.
47. Podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. V případě, že podkladem rozhodnutí jsou písemnosti a záznamy, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis, může se účastník, o jehož právním nároku se v řízení rozhoduje, s těmito podklady seznámit pouze v podobě, která nezmaří účel jejich utajení; není-li to možné, sdělí se takovému účastníkovi alespoň v obecné rovině, jaké skutečnosti z těchto podkladů vyplývají. Správní orgán si předtím, než účastníkovi umožní seznámit se s podklady podle předchozí věty, vyžádá vyjádření orgánu, který tyto podklady poskytl. Nerozhoduje-li se v řízení o právním nároku účastníka, není takový účastník oprávněn seznámit se s podklady rozhodnutí, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis.*
48. V případě, že správní orgán nedá účastníku řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, obecně zatíží správní řízení vadou, která má za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci. Žalobní námitku, že byla porušena procesní práva žalobkyně spočívající v tom, že jí nebylo umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, z důvodu, že jí předvolání k seznámení se s podklady rozhodnutí nebylo doručeno, tedy krajský soud shledal důvodnou.

49. Co se pak týče doručení napadeného rozhodnutí, resp. výzvy k převzetí napadeného rozhodnutí, krajský soud konstatuje, že chybný postup žalovaného při doručování výzvy nastal i v tomto případě, avšak podle názoru krajského soudu neměl natolik zásadní dopad do procesních práv žalobkyně, neboť krajský soud shledal podanou žalobu jako včasnou. Včasnost žaloby krajský soud odvozuje z toho, že žalobkyně, resp. její zástupce, se prokazatelně seznámili s napadeným rozhodnutím až dne 18. 6. 2020 při nahlížení do správního spisu a žaloba proti napadenému rozhodnutí byla podána dne 22. 6. 2020. Pokud tedy jako datum skutečného seznámení se s napadeným rozhodnutím a tedy datum skutečného doručení považuje soud den 18. 6. 2020, pak lze žalobu považovat za včasné podanou.
50. Další námitka žalobkyně se týkala toho, že se žalovaný dostatečně nezabýval možností udělení humanitárního azylu a dostatečně neodůvodnil, proč v případě žalobkyně humanitární azyl neudělil.
51. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
52. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud v první řadě odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze například zařadit udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“
53. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že v případě žalobkyně se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně a přihlédl i k jejímu věku a zdravotnímu stavu. K tomu však krajský soud uvádí, že se žalovaný nezabýval těmito aspekty

dostatečně, zejména pak rodinnou a sociální situací žalobkyně. Žalobkyně totiž v průběhu správního řízení uváděla, že má vážně nemocného syna, o kterého musí pečovat, a manžela, který je nyní ve výkonu trestu odnětí svobody. Ke zdravotnímu stavu syna předložila žalobkyně lékařské zprávy. Žalovaný se však v tomto kontextu zabýval pouze tím, že se syn žalobkyni narodil v době, kdy žalobkyně byla odsouzena k trestu odnětí svobody a o syna se po dobu výkonu trestu starala zletilá dcera žalobkyně. Na základě toho žalovaný konstatoval, že tato skutečnost nesvědčí o zájmu žalobkyně o její děti ani o smysluplné integraci do české společnosti. Dále se také žalovaný zabýval tím, že se žalobkyně ani její děti nenacházely na žalobkyní nahlášené adrese pobytu X, resp. nezletilý syn na této adrese pobyt ani nhlášen nemá. Na základě toho žalovaný konstatoval, že žalobkyně se na nahlášené adrese nezdržuje ani zde o své děti nepečuje, a pokud se zdržuje a o děti pečuje na adrese v Praze, uvedla záměrně žalovaného v omyl a poskytla lživou výpověď, když uvedla adresu pobytu v Brně.

54. Závěry žalovaného podle krajského soudu vycházejí z chybných úvah, kdy žalovaný pouze na základě žalobkyní již vykonaného trestu odnětí svobody a rozdílné adresy pobytu uzavřel, že není přesvědčen o tom, že žalobkyně má zájem pečovat o své děti. Uvedené skutečnosti však o zájmu či nezájmu žalobkyně osobně pečovat o nezletilé děti nesvědčí. Podle krajského soudu přitom není podstatné, zda žalobkyně pečovala o nemocného nezletilého syna v době výkonu trestu odnětí svobody, ale zda o něj a nezletilou dceru pečuje nyní a nadále o ně pečovat chce, resp. je jediná, kdo o ně může pečovat v situaci, kdy se její manžel a otec dětí nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Žalovaný sice uvedenou skutečnost nemohl ověřit na základě pobytové kontroly, neboť se žalobkyně ani její děti na uvedené adrese v Brně nezdržovaly, avšak to samo o sobě stále neznamená, že o nezletilé děti skutečně nepečuje. Ostatně sám žalovaný v napadeném rozhodnutí polemizoval o tom, že možná žalobkyně o nezletilé děti pečuje na pražské adrese, uvedenou domněnku však nikterak neověřil, ač tak mohl učinit. Krajský soud tedy opět konstatuje, že přístup žalovaného byl značně formální, když si byl vědom toho, že žalobkyně se pravděpodobně zdržuje a o své děti pečuje na adrese v Praze, která byla žalovanému známa.
55. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že samotnou existenci rodinných vazeb nelze považovat za důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu. V případě žalobkyně však nejde o pouhou existenci rodinných vazeb na území ČR, ale o péči o nezletilé děti, zvláště o syna, který na území ČR disponuje trvalým pobytem a který je vážně nemocný a podle lékařských zpráv jsou pro něj cestování a návrat do země původu nevhodné. Žalovaný se přitom v posouzení důvodů pro neudělení humanitárního azylu žalobkyni vůbec nezabýval zdravotním stavem syna žalobkyně ani skutečností, že cestování je v souvislosti s jeho zdravotním stavem nevhodné, a ani tím, že otec se nezletilých dětí nachází ve výkonu trestu odnětí svobody a žalobkyně je tak jediným rodičem, který o nezletilé děti může pečovat, zejména o syna, u nějž by návrat do země původu nebyl ze zdravotních důvodů vhodný.
56. Pokud tedy žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobkyně neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za nesprávný a neodpovídající zjištěným skutečnostem. Krajský soud na tomto místě opakuje, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a posouzení důvodů pro udělení

humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, avšak i v tomto případě musí správní orgány své závěry řádně odůvodnit. To se však v nyní posuzovaném případě nestalo, jak soud uvedl výše. K tomu soud dále dodává, že osobní péče rodiče o vážně nemocné nezletilé dítě, kterému ze zdravotních důvodů není doporučeno opustit území ČR, může být jedním z důvodů zvláštního zřetele hodných k udělení humanitárního azylu a je nutno posoudit, zda by vzhledem k okolnostem nyní posuzovaného případu nebylo „nehumánní“ neposkytnout žalobkyni humanitární azyl.

57. Nakonec žalobkyně namítala, že žalovaný nesprávně aplikoval ustanovení § 15a zákona o azylu, když nesprávně vyložil pojem „vážný zločin“ ve smyslu ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
58. Podle ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu *doplňkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany se dopustil vážného zločinu.*
59. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že při výkladu pojmu „vážný zločin“ vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 – 28, podle kterého nelze pojem vážného zločinu zužovat jen na definice trestných činů v trestním zákoníku. Podle žalovaného je třeba tento pojem vykládat v kontextu kvalifikační směrnice i Úmluvy o právním postavení uprchlíků („Ženevská úmluva“). Žalovaný připomněl i judikaturu Soudního dvora, podle které vážný zločin, na jehož základě lze žadatele vyloučit z možnosti udělení mezinárodní ochrany, musí dosahovat vysokého stupně závažnosti. Posouzení vážnosti zločinu je vždy nezbytné provést konkrétně s přihlédnutím k okolnostem každého jednotlivého případu. Vodítko nabízí Ženevská úmluva, která uvádí demonstrativní výčet faktorů, které je třeba vzít v úvahu – jde o povahu činu, skutečně způsobenou škodu, povahu a výši trestu a také otázku, zda se daný zločin obecně považuje za závažný. Žalovaný také dodal, že je vázán i rozhodnutími trestních soudů. Východiska žalovaného potud považuje krajský soud za správná.
60. Krajský soud však konstatuje, že ve svém rozhodnutí se žalovaný dále nedržel faktorů, které demonstrativně stanovil citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, který dovodil, že závěr o tom, že se žadatel o mezinárodní ochranu dopustil vážného zločinu, kvůli čemuž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, se nedá odůvodnit pouze s odkazem na to, že ho trestní soud shledal vinným ze spáchání činu, který vnitrostátní trestní právo označuje za zvlášť závažný zločin. Ačkoli může být kvalifikace činu z hlediska terminologie trestního práva jedním z kritérií, ke kterým žalovaný musí přihlédnout (jakkoli kritériem výchozím), z hlediska požadavku souladnosti rozhodnutí o mezinárodní ochraně s kvalifikační směrnicí nemůže být jediným. V kontextu konkrétního případu budou dalšími okolnostmi, které je třeba vzít v úvahu: povaha a závažnost činu spáchaného žadatelem o mezinárodní ochranu, v souvislosti s ní výše uloženého trestu, míra účasti stěžovatele na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu (včetně příčiny, proč se tak nestalo) či skutečnost, že stěžovatel již trest odnětí svobody vykonal (viz bod 14 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 – 28).
61. V napadeném rozhodnutí žalovaný uvedená kritéria vůbec neposoudil. Žalovaný pouze obecně konstatoval, že žalobkyně byla odsouzena za spáchání zvlášť závažného zločinu

nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a za spáchání přečinu padělání a pozměnění peněz k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 9 let, pro jehož výkon byla zařazena do věznice s ostrahou. Dále žalovaný konstatoval, že trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy je definován jako úmyslný a za jeho spáchání je za okolností jako v případě žalobkyně, tedy že jej spáchala jako člen organizované skupiny a ve velkém rozsahu, stanoven trest odnětí svobody s trestní sazbou v rozmezí 8 až 12 let a podle ustanovení § 14 odst. 3 trestního zákoníku se jedná o zvlášť závažný zločin. Na základě toho žalovaný uzavřel, že zločin, který spáchala žalobkyně, je obecně považován za vážný. V tomto smyslu považoval žalovaný žalobkyni spáchaný trestný za nesporně vážný i ve smyslu zákona o azylu. Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2014, č. j. 4 T 7/2014 pak žalovaný dovodil, že soud vyhodnotil míru společenské škodlivosti jako velmi vysokou, a to s ohledem na to, že žalobkyně neoprávněně prodala jako člen organizované skupiny ve velkém rozsahu psychotropní látku. Nakonec žalovaný argumentoval obecným pojetím o škodlivosti drogové kriminality, kterou vnitrostátní právo považuje za zvlášť závažný zločin a mezinárodní právo ji považuje za společensky škodlivou.

62. S uvedeným hodnocením žalovaného se však nelze spokojit, neboť žalovaný se dostatečně nevěnoval konkrétním okolnostem spáchaného trestného činu, případným polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, a ve výsledku se vrátil k posouzení trestného činu spáchaného žalobkyni jako zvlášť závažného zločinu ve smyslu § 14 odst. 3 trestního zákoníku, což však vylučuje výše označený rozsudek Nejvyššího správního soudu. Žalovaný pouze vyjmenoval některé okolnosti spáchané trestné činnosti, avšak vše zůstalo jen v nekonkrétní rovině, žalovaný se okolnostmi spáchané trestné činnosti nevěnoval nijak podrobně. Ani obecné pojetí škodlivosti drogové trestné činnosti nemůže být rozhodujícím argumentem, aniž by došlo podrobnému rozboru jednotlivých aspektů konkrétního případu.
63. Krajský soud dále uvádí, že u některých závažných úmyslných trestných činů proti životu, lidské důstojnosti nebo svobodě člověka, jako jsou vražda nebo znásilnění, bude již jejich typová škodlivost rozhodujícím faktorem, který téměř vždy povede k vyloučení žadatele z možnosti získat doplňkovou ochranu. I drogová trestná činnost může být obecně považována za poměrně závažnou, obzvláště jde-li o případ jejího spáchání v rámci organizované skupiny. Ale nelze paušálně tvrdit, že si každý, kdo se dopustil drogového trestného činu, nezaslouží mezinárodní ochranu ve formě doplňkové ochrany. V těchto případech bude naopak důležité zkoumat míru zapojení žadatele o mezinárodní ochranu do konkrétní činnosti ve prospěch organizované skupiny, jeho pohnutky i výši skutečně uloženého trestu, a ty pak bude třeba vyvažovat s povahou drogové kriminality.
64. Z žalobou napadeného rozhodnutí s ohledem na konkrétní okolnosti věci tak nevyplývá, jak žalovaný při hodnocení, zda žalobkyni vyloučit z doplňkové ochrany, zohlednil povahu a závažnost činu, který konkrétně spáchala. Z napadeného rozhodnutí ani nevyplývá, jakou roli hrála pro žalovaného konečná výše uloženého trestu (uloženého blíže k dolní hranici trestní sazby), a co vzal žalovaný v potaz v otázce míry účasti žalobkyně na trestné činnosti. Z hlediska požadavků judikatury nepostačuje pouhá formální zmínka žalovaného, že by se podle rozsudku Nejvyššího správního

soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 – 28 měl těmito kritérii zabývat, aniž by se jimi reálně zabýval, a namísto toho rozsáhle, v čistě obecné teoretické rovině označil drogovou trestnou činnost za závažnou. Žalovaný v konečném důsledku – aniž by vzal v potaz individuální okolnosti případu žalobkyně – rozhodl automaticky na základě jediné okolnosti – že jde o zvláště závažný drogový trestný čin. V napadeném rozhodnutí tak chybí judikaturou požadované důvody, na základě kterých by žalovaný mohl odvodit, že se žalobkyně dopustila „vážného zločinu“ ve smyslu ustanovení § 15a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, na základě čehož soud napadené rozhodnutí považuje v tomto ohledu za nepřezkoumatelné. Z výše uvedených důvodů tak krajský soud i tuto námitku žalobkyně považuje za důvodnou.

65. Na závěr krajský soud konstatuje, že ve vztahu k ustanovení § 12 písm. a), b) a § 13 zákona o azylu v žalobě žádný konkrétní žalobní bod uveden nebyl. Soud tedy k tomu pouze obecně konstatuje, že se žalovaný správní orgán s ohledem na tvrzení žalobkyně ve vztahu k výše citovaným ustanovením zákona o azylu dostatečně vypořádal s veškerými zjištěnými skutečnostmi a řádně je posoudil. Soud k věci dále doplňuje, že institut mezinárodní ochrany slouží osobám, které jsou v zemi původu pronásledovány ze zákonem stanovených důvodů, nebo jim v případě návratu do země původu hrozí vážná újma, a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoliv problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu. Udělení mezinárodní ochrany lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 – 43).
66. Krajský soud tedy dospěl po přezkumu napadeného rozhodnutí k závěru, že žalovaný je v novém řízení v první řadě povinen napravit procesní pochybení, kterých se dopustil při doručování písemností žalobkyni tak, aby měla reálnou možnost seznámit se s podklady rozhodnutí podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. Dále bude žalovaný povinen vyhodnotit azylový příběh žalobkyně z hlediska zdravotního stavu jejího nezletilého syna a zajištění péče o něj ze strany žalobkyně, a své případné závěry o neudělení humanitárního azylu žalobkyni podle § 14 zákona o azylu řádně odůvodnit na základě žalobkyní uvedených skutečností a předložených důkazů o zdravotním stavu nezletilého syna žalobkyně. Žalovaný rovněž bude povinen znovu vyhodnotit trestnou činnost žalobkyně v souladu s požadavky judikatury a v případě, že opětovně dospěje k závěru, že se žalobkyně dopustila vážného zločinu ve smyslu ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, své rozhodnutí pečlivě odůvodnit a jednotlivé důvody konkretizovat s ohledem na individuální okolnosti případu žalobkyně.

V. Závěr a náklady řízení

67. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
68. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.r.s.)

69. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, a přísluší jí proto právo na náhradu nákladů řízení před krajským soudem, které důvodně vynaložila proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl (neboť napadené rozhodnutí bylo zrušeno).
70. Za účelně vynaložené náklady vzal krajský soud mimosmluvní odměnu zástupce žalobce za čtyři úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení a tři písemná podání ve věci samé (žaloba, kasační stížnost a replika k vyjádření žalovaného) po 3 100 Kč podle ustanovení § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném v rozhodné době). Za úkony právní služby to činí celkem 12 400 Kč, k čemuž je nutné připočíst hotové výdaje po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, což činí dohromady částku ve výši 13 600 Kč. Právní zástupce žalobkyně není plátcem DPH. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobkyni částku ve výši celkem 13 600 Kč, a to k rukám zástupce žalobkyně ve stanovené lhůtě.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 23. února 2023

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce